

МОНОГРАФИЈА ЗА ПРИЛЕПСКОТО СЕЛО КОСТИНЦИ

Д-Р ДУШАН ЈОСИФОСКИ

ИСТОРИСКИ НАСТАНИ, ОДЛИКА НА МАКЕДОНСКИОТ БИТ, ЗАЧУВАНИ ОД ЗАБОРАВ

Монографското дело "Селото Костинци" од проф. д-р Душан Јосифоски е исклучително значаен труд, од типот на делата кои им припаѓаат на роднокрајната историја. Почетокот на XX век и средината на истиот го карактеризираат дела на роднокрајна историја на македонските градови, пишувани од еден или од повеќе автори, кои најчесто потекнуваат од местото за кое е пишувана историјата. Овие дела се пишуваат со цел да се откинат некои историски настани од заборава. Токму поради таа цел напишана е и монографијата на авторот Јосифоски.

Еден од рецензентите на книгата "Селото Костинци" е проф. д-р Милан Бошкоски, кој запишал:

"По читањето на монографскиот труд можеме да констатираме дека пред нас е исклучително интердисциплинарно, историографско, фолклористичко, етнографско дело со примеси на психолошките карактеристики на луѓето во XX и во XXI век. Со право можеме да констатираме дека авторот со голема интелектуална ерудиција се зафатил да ја запише или, подобро речено, да ја следи хронологијата на настаните, со посебен акцент на локалното минато од XIX, XX и од XXI век. Покрај користените извори и литература во доволна мера, кои се потребни за дело од таков карактер, авторот внесува свои лични сеќавања или кажувања за одредени настани од избрани раскажувачи, што на делото му придава литературно естетска форма на сеќавања на еден интелектуалец, кој лично доживеал одредени настани, при тоа изнесувајќи и свој личен суд за нив. За настаните од XX век авторот се потпира на истражувањата на актерите на опфатените историски настани, што на одреден начин, покрај субјективноста на истражувањата од прва рака, им дава тежина со историски извор. Авторот се осврнал и кон историското минато, архитектурата на селото, обичаите, фолклорот, топонимијата, настаните од поновата историја, миграцијата и емиграцијата.

Би констатирал дека проф. д-р Душан Јосифоски, во

Историја

Делото ќе остане како гордост на жителите кои и понатаму остануваат да му пркосат на опстојувањето на селото и неговото заживување, и на оние кои потекнуваат од таму, а настојуваат да не го забораваат.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

монографскиот труд вложил голем интелектуален напор во забележувањето на минатото на селото Костинци од повеќе аспекти, што е достоинство за почит".

Следниот рецензент, доцент д-р Силвана Сидороска-Чуповска од Институтот за национална историја, за монографијата и за авторот вели:

"Често желбата да се пишува за своето село или град со себе е носена веднаш по напуштањето на родното огниште. Меѓу нив би го вброиле и проф. д-р Душан Јосифоски, чија голема љубов кон своето родно село Костинци ја вградува во овој монографски труд. Авторот на овој труд вложил повеќедецениско истражување. Во него се потрудил да најде податоци иако ретки и од подолното минато. Но, како и да е, видлив е приказот од умешно сложените историски процеси, кои го карактеризирале неговиот развој.

Често поради скудните извори авторот ја користи и т.н. на- рација. Кажувањата од неговите соселани, кои се пренесувале од колено на колено, спомнува дека и кај проф. д-р Душан Јосифоски, во некои случаи биле и единствениот 'сигурен извор'".

"Помислата дека вистината за еден животен молк ќе стивне, како што завршуваа со животот во тоа време старите жители, заради што се слушаа многу поретко и помалку прераскажувања за бурниот живот во минатите времиња во Костинци, ме гонеше со сиот творечки жар - да напишам монографија за Костинци за да не се забораваат усмените преданија. Потоа, за многу настани за Костинци не постојат писмени документи или, пак, тешко може да се дојде до нив преку архивите на Македонија. Воден од мислата дека ако не се запишат бурните настани од современите дури се тие живи сепак ќе појдат во заборава и ќе избледат. Токму затоа водев разговор со речиси 60 луѓе", вели авторот д-р Јосифоски.

Во ова монографско дело се соочуваме со сликите од тешкиот живот на селаните од селото Костинци во периодот на османлиското владеење. Зулумите, ангаријата, теророт биле појави кои продолжиле и за време на српската и на бугарската власт. Секако, во овој труд авторот дава свој придонес и кон паднатите жртви од бугарската фашистичка власт во текот на НОБ.

Треба да се спомне дека во овој труд постои и интересен осврт кон етнопсихологијата на селаните од селото Костинци. Преку обичаите, фолклорот, традициите и слично, авторот нè доближува до нејзините карактеристики, кои секако биле нераскинливо обележје за цела Македонија. Авторот дава слика и за настаните кои ја обележале и поновата историја од развојот на селото Костинци. Во нив се пишува за ширењето на просветата, изградбата на првото училиште, амбулантата, асфалтираниот пат, домот на културата...